

عکس: ایرنا

علیرضا عنایتی، سفیر تهران در ریاض در گفت‌وگو با «ایران»

از افق روشن مناسبات با کشورهای عربی ذیل سیاست موفق همسایگی سخن گفت

احیای روابط منطقه‌ای در دولت مردمی

گفت‌وگو

گذر سه سال از پیگیری رویکرد تحول خواهانه در سیاست خارجی از سوی دولت سیزدهم که با رویدادهای مهمی در ترمیم و تقویت رابطه با کشورهای مهم عربی منطقه یویژه عربستان سعودی و پس از آن دست برتر ایران در پی بالا گرفتن بحران نظامی با تل آویو همراه شد، این واقعیت را نشان داد که قرار گرفتن خاورمیانه در اولویت سیاست خارجی ایران تا چه اندازه روندی مبتنی بر عقلانیت و دوراندیشی بوده است. علیرضا عنایتی،

حضور شمار زیادی از مقام‌های عالی‌رتبه کشورهای خاورمیانه در ایران از جمله هیات سطح بالای عربستان سعودی، نخستین سفر وزیر خارجه مصر و حضور وزیر خارجه بحرین پیگیر رئیس جمهور و وزیر امور خارجه در حضور ارزانیابی می‌کنند؟ این حضور در چه فضایی تا این اندازه پررنگ شد؟

پس از انتشار خبر مفقود شدن بالگرد حامل رئیس جمهور محترم و همراهان وی، همه جهان در بهت و حیرت فرو رفتند و کشورهای بسیاری نسبت به این خبر واکنش نشان دادند. بعضی از کشورها جمله عربستان سعودی با صدور بیانیه‌ای عنوان کردند که در این شرایط سخت در کنار مردم ایران ایستاده اند و برای هرگونه کمکی که مورد نظر دستگاه‌های ذیربط جمهوری اسلامی باشد، آمادگی دارند. این اظهار همدردی بسیار باموقع بود. در همان ساعات اولیه دبیر کل شورای همکاری خلیج فارس با من تماش گرفت و اعلام کرد که ما این اخبار را دریافت کرده‌ایم و همچون شما ناراحت هستیم. هر گونه کمکی که از شورای همکاری خلیج فارس بر شوری‌ها داشته باشند، ما در سفارت جمهوری اسلامی ایران در ریاض دفتر یادبود باز کردیم و بیش از ۱۰۰ هیأت نمایندگی برای امضای آن در محل حاضر شدند. از جمله قائم مقام وزیر امور خارجه عربستان و دبیرکل شورای همکاری با حضور در این مکان به شهادی خدمت ادای احترام کردند.

سیاست خارجی دولت سیزدهم با تمرکز بر احیای

سفیر تهران در ریاض که در قامت یک دیپلمات با تجربه و آشنا به تحولات پیدا و پنهان مناسبات منطقه، سکان نمایندگی ایران در عربستان سعودی را پس از ۷ سال قطع رابطه دو کشور در دست گرفت، چند روز پس از شهادت شهدای والامقام ایران در سانحه سقوط بالگرد با «ایران» گفت‌وگو کرد. او از همدردی صمیمانه مقام‌های بلندپایه عربی و اقبال قریب به اتفاق کشورهای دور و نزدیک منطقه به جمهوری اسلامی سخن گفت و بر این مهم تأکید کرد که افق روشنی برای توسعه رابطه ایران و کشورهای عربی یویژه با عربستان در سطوح مختلف گشوده شده است. این گفت‌وگو در ادامه از نظر آنان می‌گذرد:

و تحت تأثیر قرار داد. این نشان می‌داد کشورهای منطقه نسبت به ایران چقدر حساس هستند و اخبار را با دقت دنبال می‌کنند. زمانی که این خبر اعلام شد و امیدها به ناامیدی گرایید، مقامات کشورهای منطقه با ارسال پیام و بزرگوار را تسلیت گفتند و خود را در این غم شریک دانستند و برای بازماندگان آرزوی صبر و سلامت کردند. تمام کشورهای منطقه از جمله عربستان سعودی با ارسال پیام به رهبر معظم انقلاب و محم مخبرین همدردی را نشان دادند و بعد هم که مراسم تشییع انجام گرفت، هیأت‌های متعددی به ایران سفر کردند. با سفر مقامات این کشورها از جمله بحرین، آنان نشان دادند که در ناامیاتی که برای ایران حادث شده، در کنار ایران قرار دارند و حس خوب همسایگی را تقویت کرده و ثابت کردند که همسایگان همیشه در کنار هم هستند و این مهم فارغ از آن بود که دیپلمات‌های متفاوتی نسبت به تحولات داشته باشند. ما در سفارت جمهوری اسلامی ایران در ریاض دفتر یادبود باز کردیم و بیش از ۱۰۰ هیأت نمایندگی برای امضای آن در محل حاضر شدند. از جمله قائم مقام وزیر امور خارجه عربستان و دبیرکل شورای همکاری با حضور در این مکان به شهادی خدمت ادای احترام کردند.

تشکیل این مجمع با حضور ۸ کشور منطقه خلیج فارس مدنظر است؟

بله؛ به واسطه سیاست منطقه‌ای دولت سیزدهم، عنصر همسایگی از یک مفهوم جغرافیایی به یک مفهوم سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، تجاری، دولتی

مناسبات همسایگی و منطقه‌ای پیش‌رفته است. این رویکرد که با پیگیری ایده همکاری درون منطقه‌ای دنبال شد تا چه اندازه مورد اعتنای کشورهای منطقه قرار گرفته است؟

در ابتدا ریاست جمهوری رئیس جمهور فقید، یک تابلو و چهارچوب برای سیاست خارجی منطقه‌ای تعریف شد که مبتنی بر اصل حسن همجواری و همسایگی بود. این اصل همواره توسط رئیس جمهور فقید در نشست‌های متعدد چندجانبه و دوجانبه تبیین و مورد تأکید قرار می‌گرفت. وزارت امور خارجه ذیل این رویکرد به عنوان بازوی اجرایی، همه ظرفیت خود را در روند اجرای آن در دو سطح میدانی و فکری به کار گرفت و هم دولت‌ها و نهادهای منطقه‌ای در بعد تئوریزه‌سازی ایده منطقه‌ای دولت‌ها در برداشت و هم چهارچوب اجرایی آن را مدون کرد. وزیر خارجه فقید در سفرهای منطقه‌ای خود ایده گسترش درون منطقه‌ای را با توجه لوای ایده تشکیل «مجمع گفت‌وگوهای منطقه‌ای» ترویج کرد و مورد پیگیری قرار داد که مورد استقبال بسیاری از کشورها واقع شد.

تشکیل این مجمع با حضور ۸ کشور منطقه خلیج فارس مدنظر است؟

بله؛ به واسطه سیاست منطقه‌ای دولت سیزدهم، عنصر همسایگی از یک مفهوم جغرافیایی به یک مفهوم سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، تجاری، دولتی

President.ir

رفیعی در منطقه و جهان اسلام است. این جایگاه برای ایران هم مسئولیت‌آور است، لذا همکاری این دو کشور مهم و تأثیرگذار در منطقه و جهان اسلام می‌تواند با هم‌راهی، همکاری و همسویی کشورهای منطقه و از جمله کشور عراق، سرنوشت خوب و امیدوارکننده‌ای را برای منطقه رقم زند. همدلی و داشته‌باشند. این دغدغه جهان سیاست‌های همسایگی که در سه سال گذشته از سوی رئیس جمهور فقید شکل گرفت، از سرگیری رابطه تهران و ریاض را رقم زد و سبب شد مدار این رابطه با شتاب زیادی در بخش‌های مختلف ادامه یابد. در همین حال مناسبات ایران با کشورهای منطقه از جمله کویت، امارات، قطر و عمان هم شدن ایده حمایتی ملاحظه‌ای از منظر کمی و کیفی شده است. بی‌تردید از سرگیری رابطه ایران و عربستان به تحکیم این روابط کمک خواهد کرد.

با توجه به رویدادهای متأثر از جنگ غزه و تلاشی که آمریکا در حمایت از این رژیم به عمل آورده است، به نظر می‌رسد ایران و عربستان در اولویت‌بخشی به حمایت از مردم فلسطین و اینکه جامعه جهانی را به وظیفه خود آشنا کند، رقم خورد.

تهران ریاض دری از سرگیری رابطه دوجانبه چه اهدافی را در پیشبرد مناسبات خود دنبال می‌کند؟ پیش‌تر وزیر خارجه عربستان از وجه راهبردی کردن رابطه تهران و ریاض سخن گفته بود. آیا دو طرف از منظر اقتصادی و دیپلماتیک گامی برای این به این هدف برداشته‌اند؟

رابطه ایران و عربستان در سطوح مختلف قابل پیشرفت و توسعه است و این سطوح می‌تواند استمرار هم پیدا کند. ما در سطح دوجانبه شاهد گسترش روابط در برخی از حوزه‌ها هستیم و در بعضی هم نیازمند تلاش بیشتری برای فعلیت یافتن این رابطه خواهیم بود. اما شاخصه‌های روابط در حوزه‌های مختلف سیاسی، امنیتی، اقتصادی، تجاری، فرهنگی و کنسولی با یکدیگر تفاوت دارد و در بعضی از شاخص‌ها وضعیت بهتری برقرار است و در برخی هم نیاز به تلاش بیشتری وجود دارد. این مناسبات در سطح چندجانبه هم می‌تواند تعریف شود و فعلیت یابد. همکاری با کشورهای درون منطقه‌ای خلیج فارس با همکاری و چندجانبه‌گرایی با کشورهای پیرامونی و بیرون خلیج فارس می‌تواند یکی از زمینه‌های همکاری ایران و عربستان باشد؛ به طور نمونه ما گسترش مناسبات دو بلوک شمال و جنوب ایران را داریم. کشورهای آسیای مرکزی و شورای همکاری هم به‌صورت دوجانبه روابط خود را توسعه داده‌اند و به توسعه همکاری با یکدیگر در قالب اتحادیه‌های منطقه‌ای می‌اندیشند. ولی این همکاری تنها با حضور ایران ممکن می‌شود؛ به عنوان مثال کالاهای کشورهای شورای همکاری خلیج فارس از ایران به موجود است و نیاز به خلق آن نیست. کردی‌روایی از جمله موافقت‌نامه عشق آباد و شمال - جنوب وجود دارد که شمال تا جنوب ایران را در برمی‌گیرد. ایران به عنوان حلقه وصل خلیج فارس، آسیای مرکزی و قفقاز است. بنابراین سطح همکاری‌های چندجانبه هم در مناسبات ایران با عربستان و هم در سطح همکاری‌های منطقه‌ای مورد توجه است که با تلاش برای تحقق ایده تکوین یک نظام جدید منطقه‌ای با تکیه بر عناصر داخلی و درون‌زا قابل اجراست.

دیدگاه چه خبر؟

پیام رئیس جمهور مصر به محمد مخبر

«**خبر اول اینکه**، «عبدالفتاح السیسی» رئیس جمهور مصر شهادت آیت الله سید ابراهیم رئیسی و حسین امیرعبداللّه‌یان و هیأت همراه را به «محمد مخبر» سرپرست ریاست جمهوری ایران تسلیت گفت. پیشتر «سامح شکری»، وزیر خارجه مصر نیز به منظور شرکت در مراسم تشییع و بزرگداشت شهدای والامقام ایران و همراهانشان به تهران سفر کرد و مورد استقبال مقامات وزارت خارجه ایران قرار گرفت. این اولین سفر سامح شکری به عنوان وزیر خارجه مصر به ایران به شمار می‌رفت. وزیر امور خارجه مصر در جریان این سفر با «علی باقری» سرپرست وزارت امور خارجه شورمان دیدار و گفت‌وگو کرد. در پی شهادت رئیس جمهور، وزیر خارجه و هیأت همراه در سانحه سقوط بالگرد، مقام‌ها و شخصیت‌های بین‌المللی پیام تسلیت منتشر و با ملت و دولت ایران ابراز همدردی کردند.

اجتناب فتاح از نامزدی ریاست جمهوری

«**خبردیگر اینکه**، در حالی که پرویز فتاح در روزهای گذشته به عنوان یکی از جدی‌ترین نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری تلقی می‌شد روز گذشته با انتشار پیامی همه آن احتمالات را باطل و تأکید کرد که حکم رهبر معظم انقلاب برای ریاست ستاد اجرایی را مدال افتخار و ادامه خدمت در سنگر این ستاد را بر خود فرض می‌داند.

اجتناب فتاح از نامزدی ریاست جمهوری درحالی بود که طیفی از اعضای جبهه پایداری بر حضور او در انتخابات اصرار داشتند.

اذعان کارشناس صهیونیستی:

وزیر خارجه ایران فردی اثرگذار بود

«**شنیدیم که**، شهید حسین امیرعبداللّه‌یان از معدود وزرای امور خارجه بود که کاملاً در راستای تأمین منافع ملی در خارج از مرزهای کشور قدم برمی‌داشت و اولویت خود را هماهنگی میدان و دیپلماسی قرار داده بود. به طوری که اکنون چند روز پس از شهادت، کارشناسان اسرائیلی نیز نسبت به فعالیت‌های اثرگذار او اذعان دارند.

در همین رابطه سیمیا شاین کارشناس صهیونیست درباره امیرعبداللّه‌یان گفته است: وزیر خارجه ایران، نه به خاطر اهمیت وزارت خارجه، بلکه بخاطر شخص خودش مهم بود. او آدم بسیار اثرگذار، دغدغه‌مند و فعالی بود. او از نظر ساعات کاری در روز و تماشای ها و دیدارهایی که در منطقه انجام داده بود مثل سه وزیر خارجه کار می‌کرد. وی تأکید کرد: امیرعبداللّه‌یان به سران کشورهای خاورمیانه و منطقه نزدیک بود و بارها از لبنان و سوریه دیدن کرده بود و آدم پرتانطایی بود.

گزارش جالب تلویزیون انگلیسی از اپوزیسیون

«**دست آخر اینکه**، مراسم یادبود شهیدان آیت‌الله سید ابراهیم رئیسی رئیس جمهور و حسین امیرعبداللّه‌یان وزیر امور خارجه ایران و سایر شهدای ستاحه بالگرد ایرانی روز پنجشنبه هفته گذشته به وقت محلی از سوی مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک برگزار شد و مجدداً مجمع عمومی سازمان ملل یک دقیقه به احترام آنان سکوت کرد و ایستاد.

ادای احترام و ابراز همدردی کشورهای مختلف جهان در پی وقوع این سانحه دلخراش و نیز یک دقیقه سکوت مجامع بین‌المللی موجب خشم شدید اپوزیسیون ایران شده است. در همین رابطه گروه‌های مختلف ضدایرانی با صدور فراخوان‌هایی از یکدیگر دعوت کردند با تجمع در مقابل مقر سازمان ملل، نسبت به این موضوع اعتراض کنند. اما پخش زنده بی‌بی‌سی فارسی از این تجمع چند نفره؛ موجب بی‌آبرویی بیشتر ضدانقلاب شد. در تصاویری که از بی‌بی‌سی پخش شد، مشخص شد که تنها چند نفر انگشت شمار در این تجمع شرکت کردند که عمده آنان را افراد کهنسال تشکیل می‌دادند.

صاحبه این مطلب: سید ابراهیم رئیسی

برش

صاحبه این مطلب: سید ابراهیم رئیسی